

Wereld Natuur Fonds

for a living planet®

Living Planet Report

Making a difference voor onze aarde

Iris van Duren

WNF Regioteam Twente en Vechtdal
Universitair docent bij het ITC

UNIVERSITY OF TWENTE.

Wat kunt u verwachten?

- Korte intro WNF
- Link tussen mens en natuur
- Hoe meten we de staat van de natuur?
- Natuur wereldwijd
- Natuur in Nederland
- Wat nu? Hoe geven we de natuur een kans?

Wat doet het Wereld Natuur Fonds?

Natuurbescherming door:

- Voorlichting
- Projecten
- Onderzoek

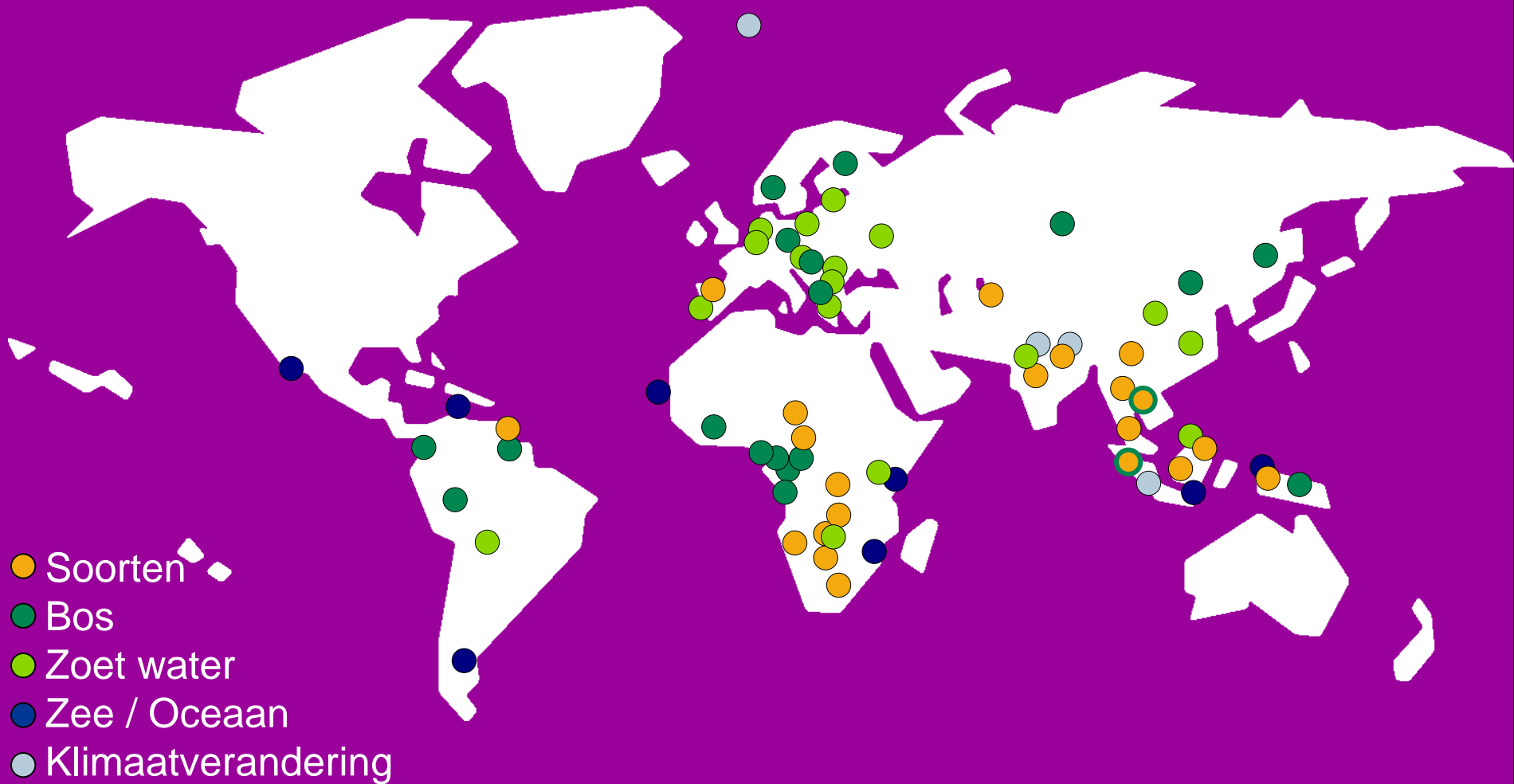
Voorlichting

- TV spotjes en advertenties
- Inzet eigen media
Panda, TamTam, Pipa Panda en Internet
- Vrijwilligersactiviteiten in het land
30 vrijwilligers teams in Nederland

Projecten

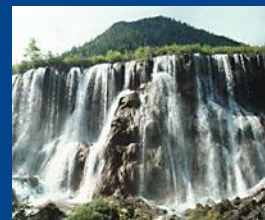

Onderzoek

Wat weten we van de natuur?

- Hoe weten we hoe het met de natuur gaat?
- Hoe verandert de natuur?
- Wat veroorzaakt die verandering?
- Is elke verandering een bedreiging?
- Moeten we ingrijpen?
- Hoe moeten we ingrijpen?

Onderzoek

Living Planet Report 2016

Risk and resilience in a new era

Living Planet Report

- **295 referenties**
(rapporten en wetenschappelijke artikelen)
- **22 WWF kantoren, 28 externe organisaties**
en 130 mensen hebben meegewerkt
- **Samenvatting in 20 talen; hele rapport in 4 talen**

De link tussen mens en natuur

ECOSYSTEM SERVICES

PROVISIONING

REGULATING

SUPPORTING

CULTURAL

Producten

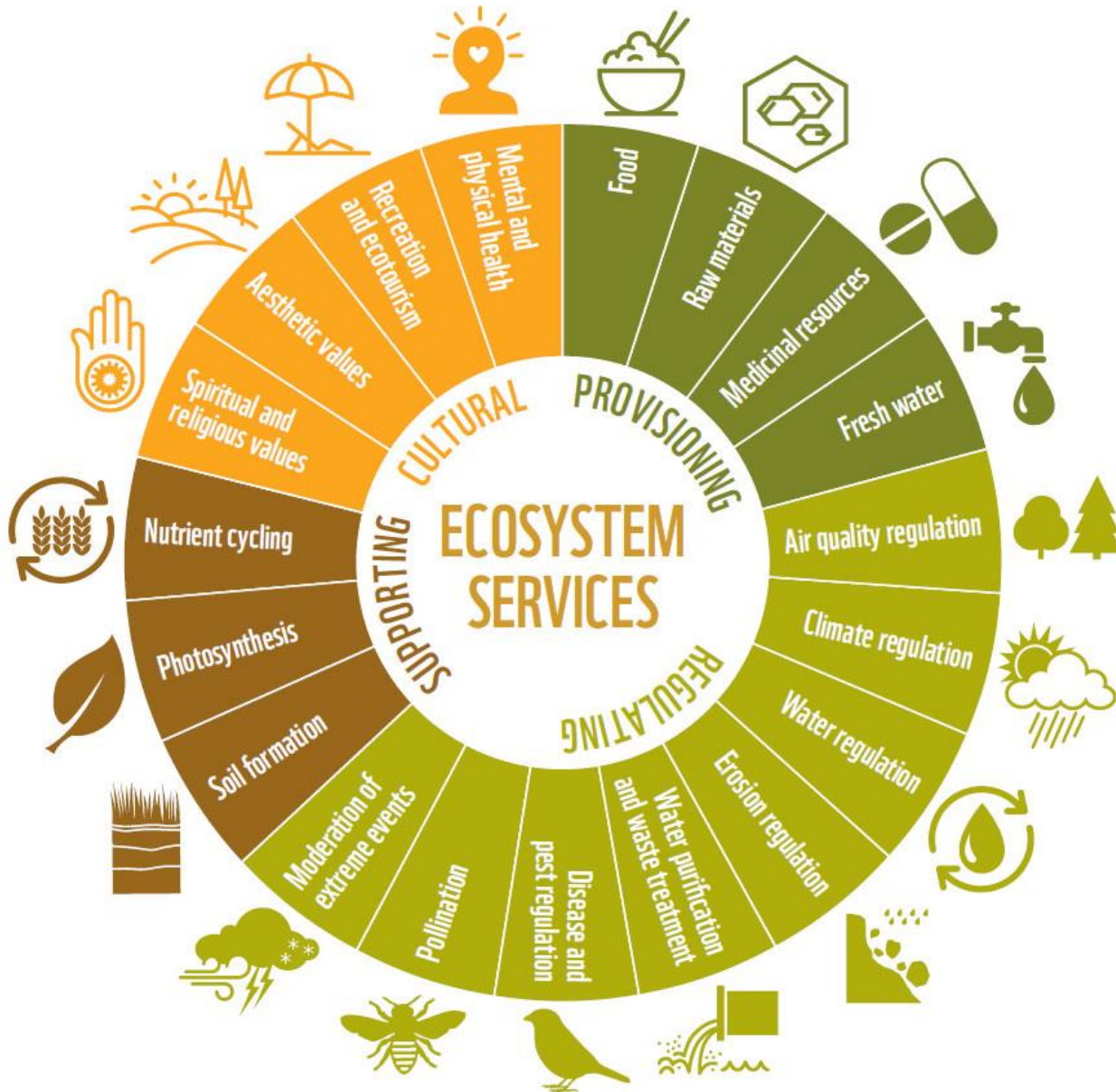
**Regulatie
(b.v. klimaat)**

**Ondersteuning
(b.v. bodem-
vorming)**

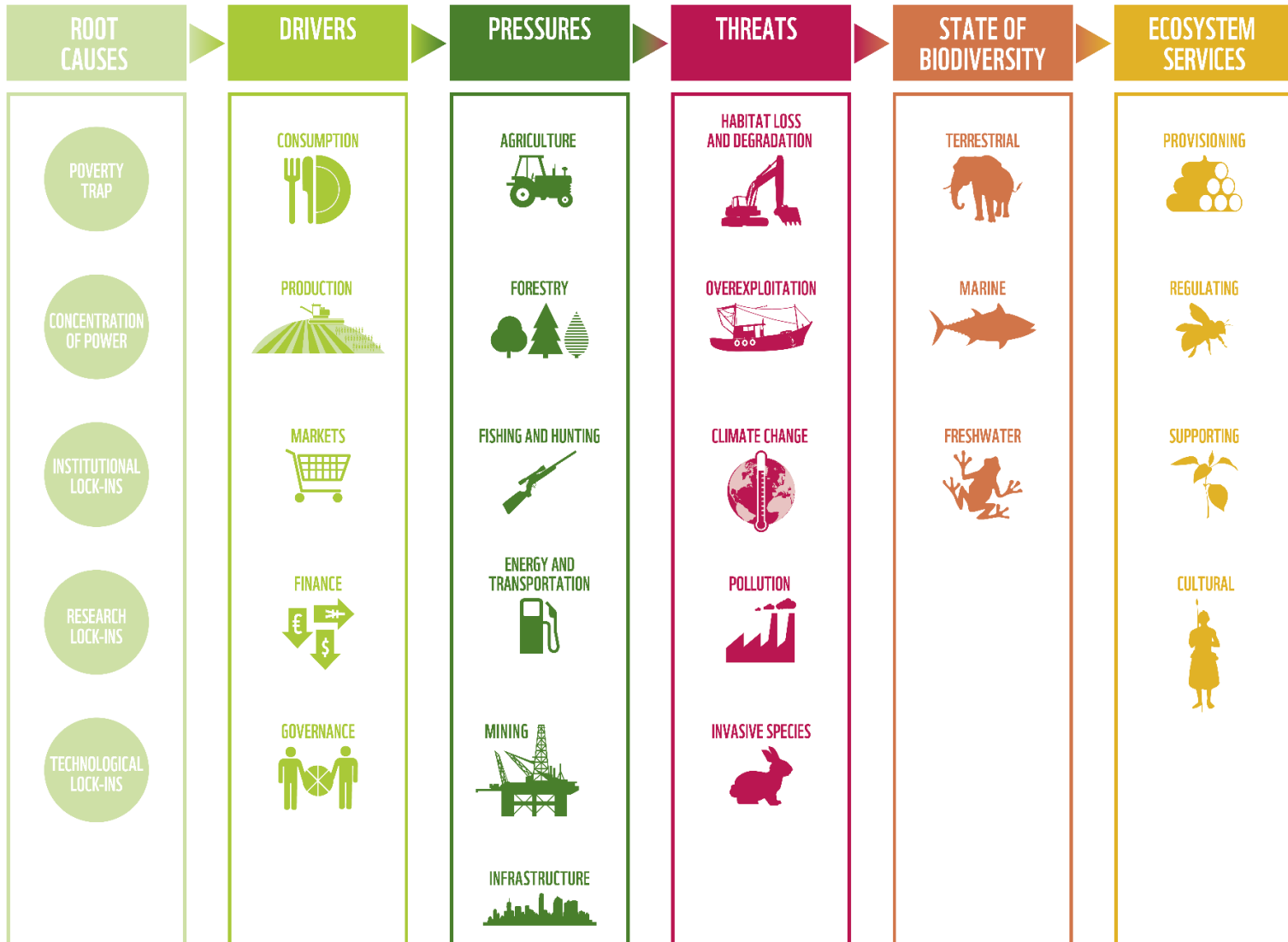
**Culturele
belangen
(b.v. spiritueel,
recreatie)**

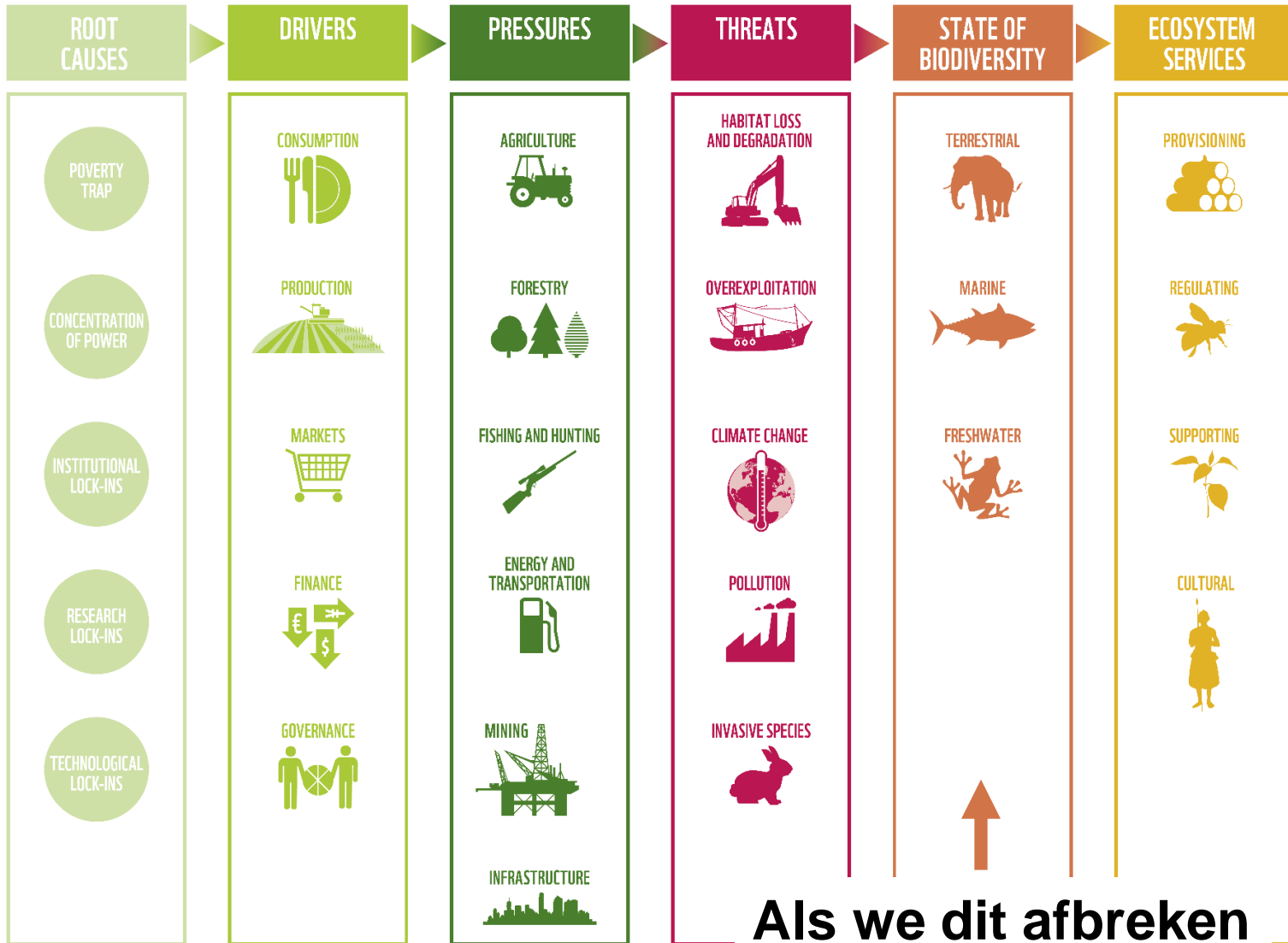
De link tussen mens en natuur

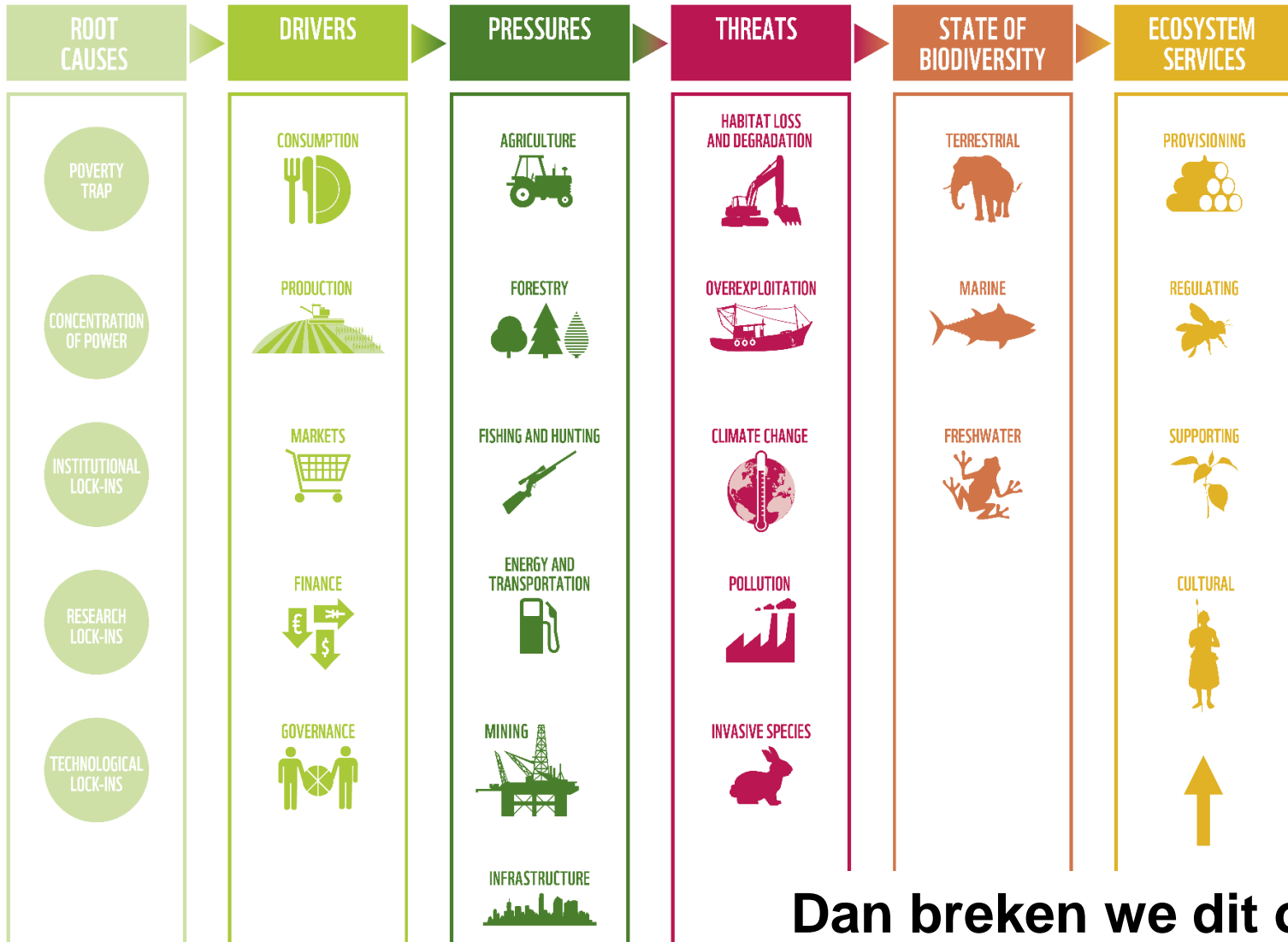
De link tussen mens en natuur

De link tussen mens en natuur

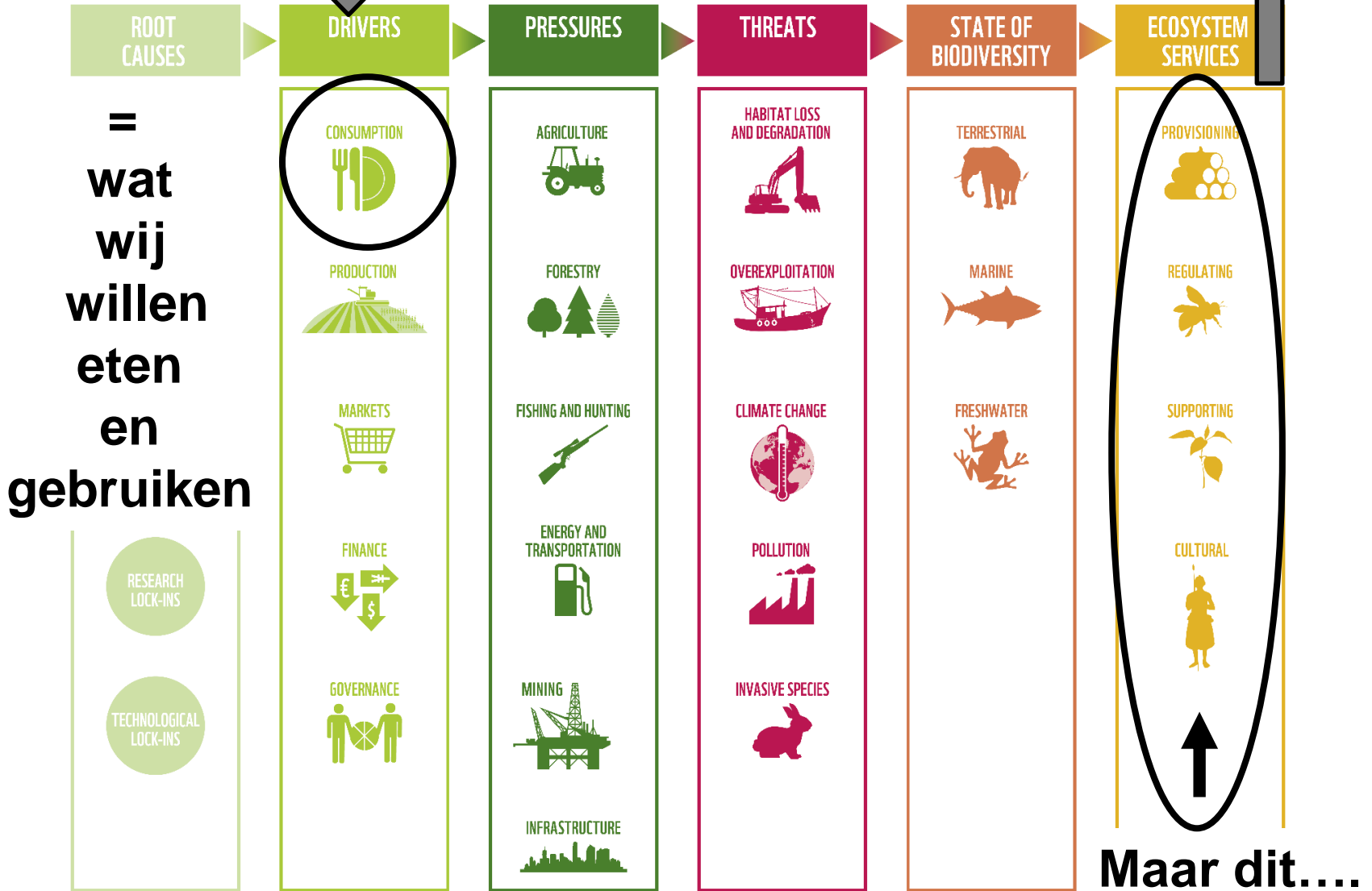
De link tussen mens en natuur

Dan breken we dit ook af

De link tussen mens en natuur

De link tussen mens en natuur

**Geen biodiversiteit
Geen toekomst**

**En er is maar
1
aardbol**

Wat kunt u verwachten?

- Korte intro WNF
- Link tussen mens en natuur
- Hoe meten we de staat van de natuur?
- Natuur wereldwijd
- Natuur in Nederland
- Wat nu? Hoe geven we de natuur een kans?

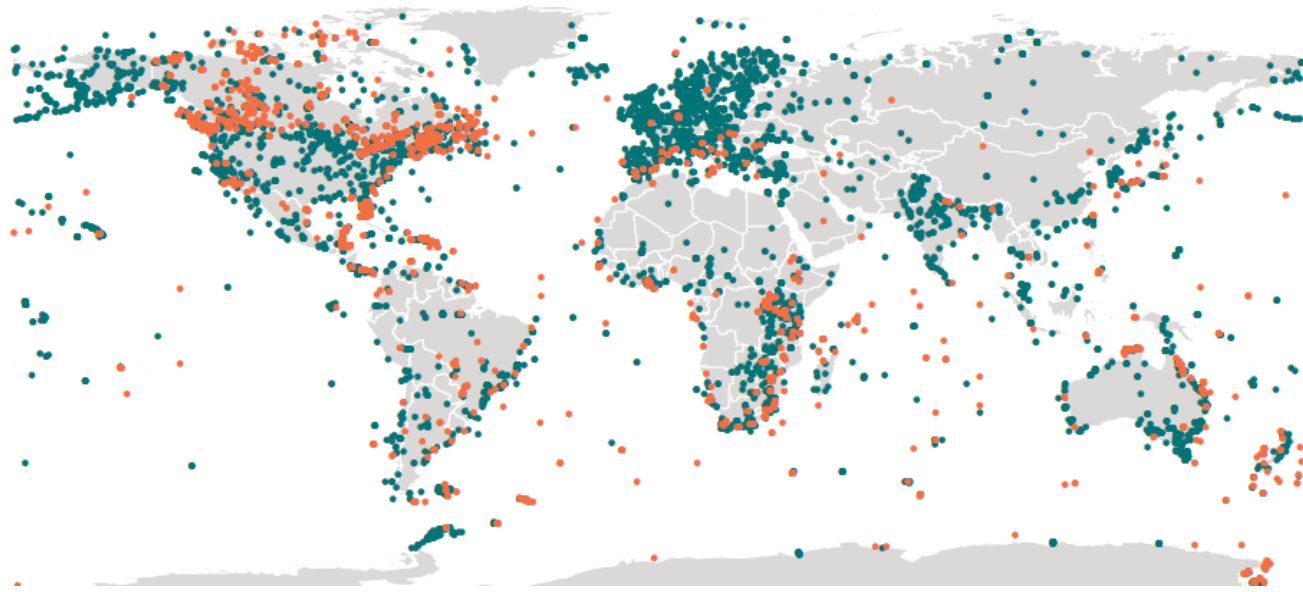

Hoe meten we de staat van de natuur?

Monitoring van soorten

Living Planet Index (LPI)

- Populatie gegevens van zoogdieren, vogels, vissen, amfibieën en reptielen
- 14.152 populaties verdeeld over 3.706 soorten

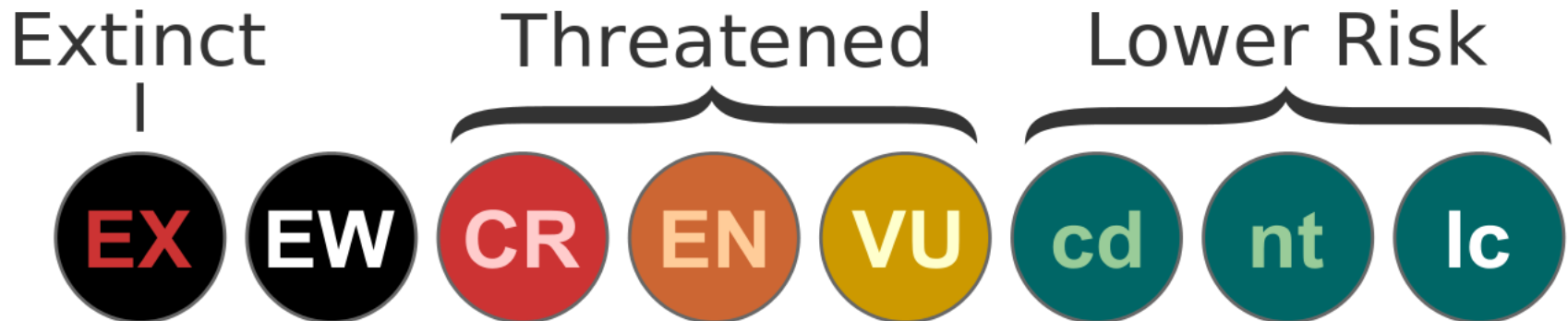

Hoe meten we de staat van de natuur?

Monitoring van soorten

IUCN Red list

- Gebaseerd op een combinatie van criteria waaronder: populatiegrootte, grootte leefgebied en bedreigingen

Hoe meten we de staat van de natuur?

Monitoring de grenzen van onze aarde

Ecological footprint

- Maat voor de vraag naar natuur om aan onze consumptie te kunnen voldoen
- Uitgedrukt in “hectare per wereldburger”

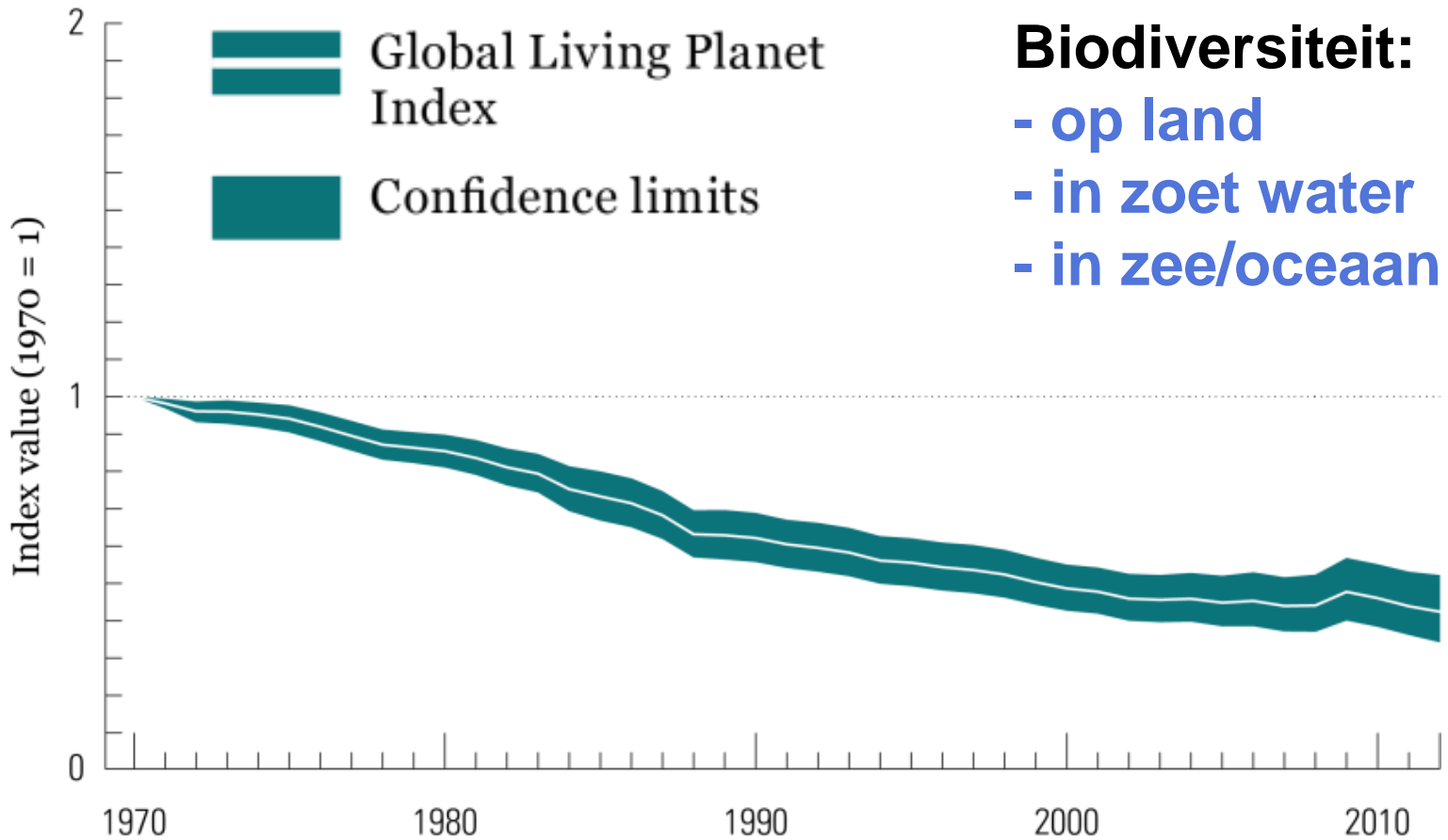
Wat kunt u verwachten?

- Korte intro WNF
- Link tussen mens en natuur
- Hoe meten we de staat van de natuur?
- Natuur wereldwijd
- Natuur in Nederland
- Wat nu? Hoe geven we de natuur een kans?

Natuur wereldwijd

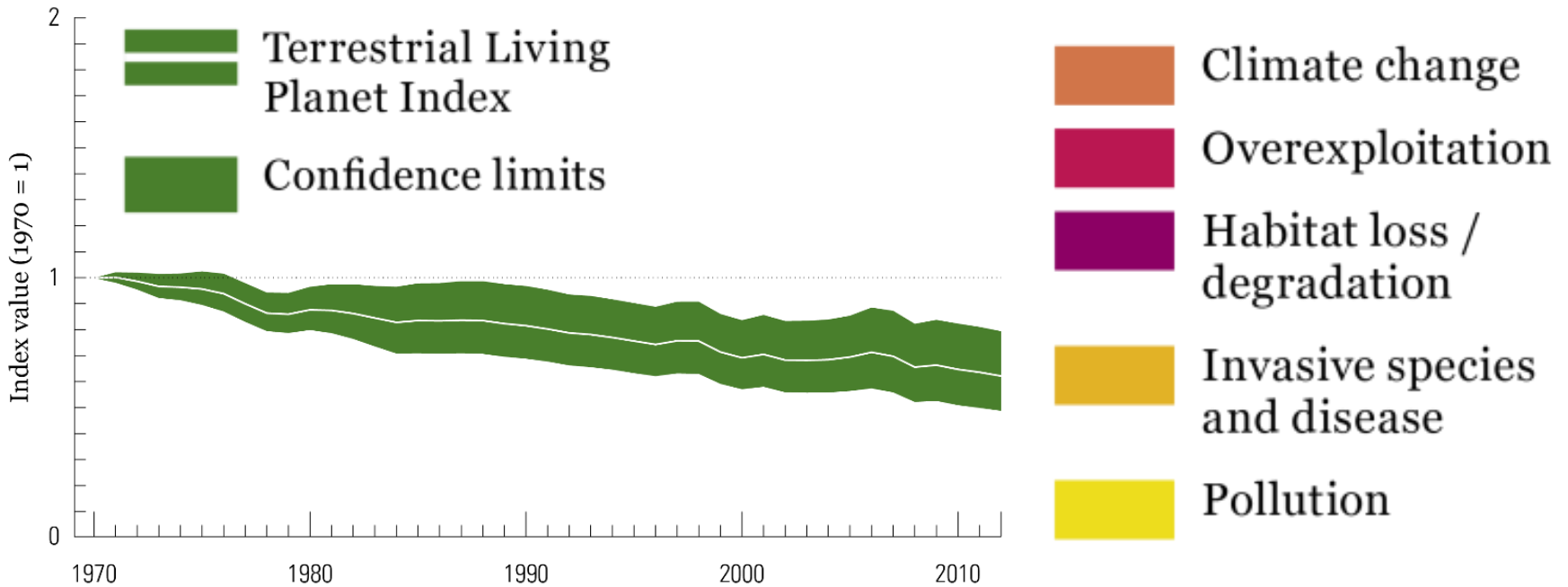

Achteruitgang van de Global Living Planet Index van 58 procent tussen 1970 and 2012

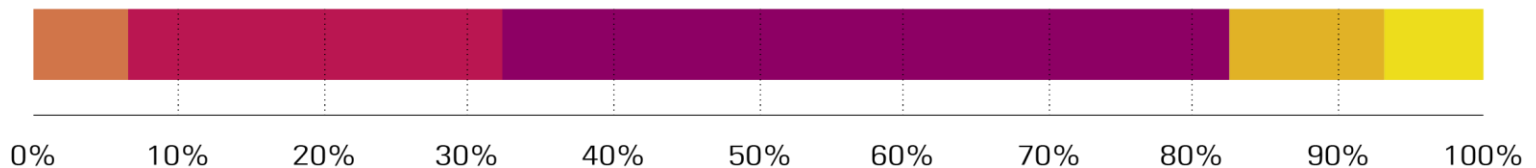

Natuur wereldwijd

Op land 38 procent achteruitgang in LPI between 1970 and 2012

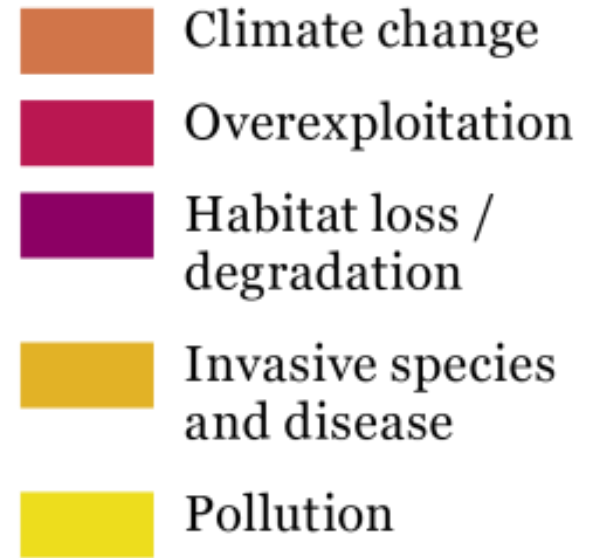
TERRESTRIAL SPECIES (703 populations)

Natuur wereldwijd

Op land 38 procent
achteruitgang in LPI between
1970 and 2012

AMPHIBIANS (25 populations)

REPTILES (63 populations)

MAMMALS (350 populations)

BIRDS (265 populations)

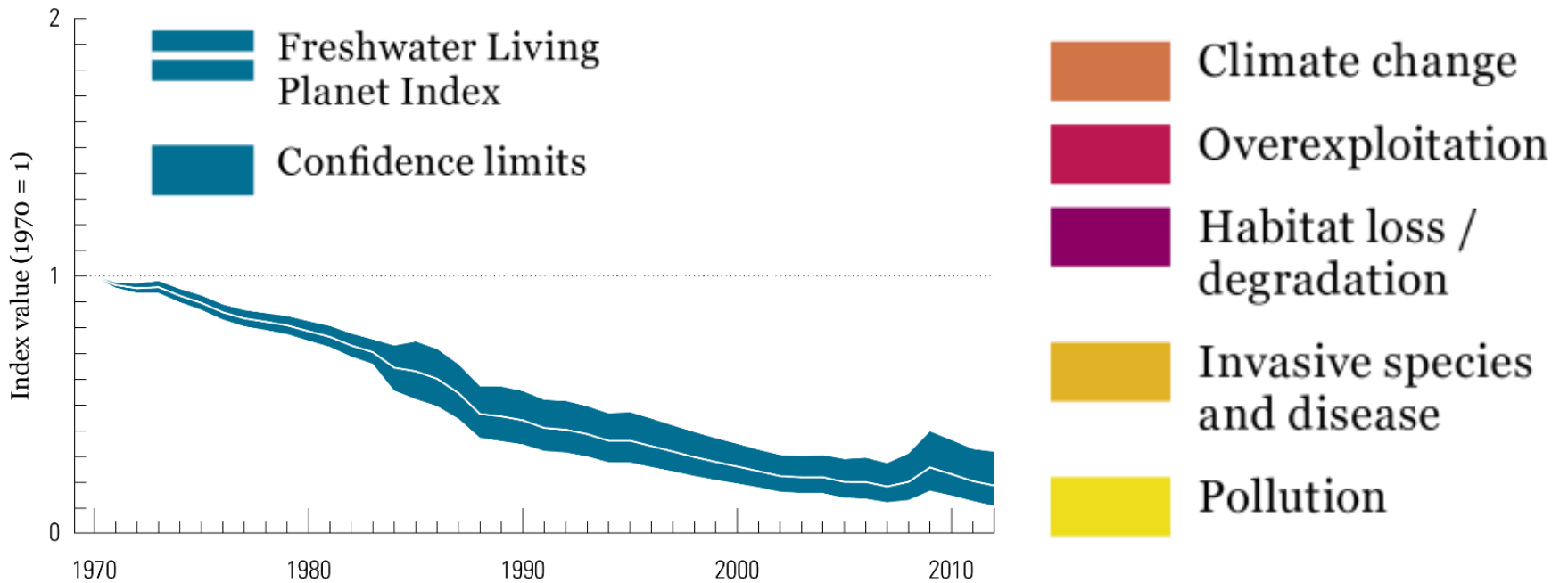

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

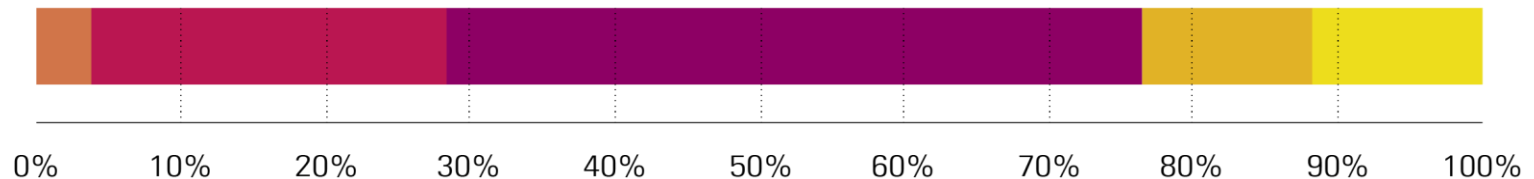

Natuur wereldwijd

Voor zoetwater 81 procent achteruitgang in LPI tussen 1970 and 2012

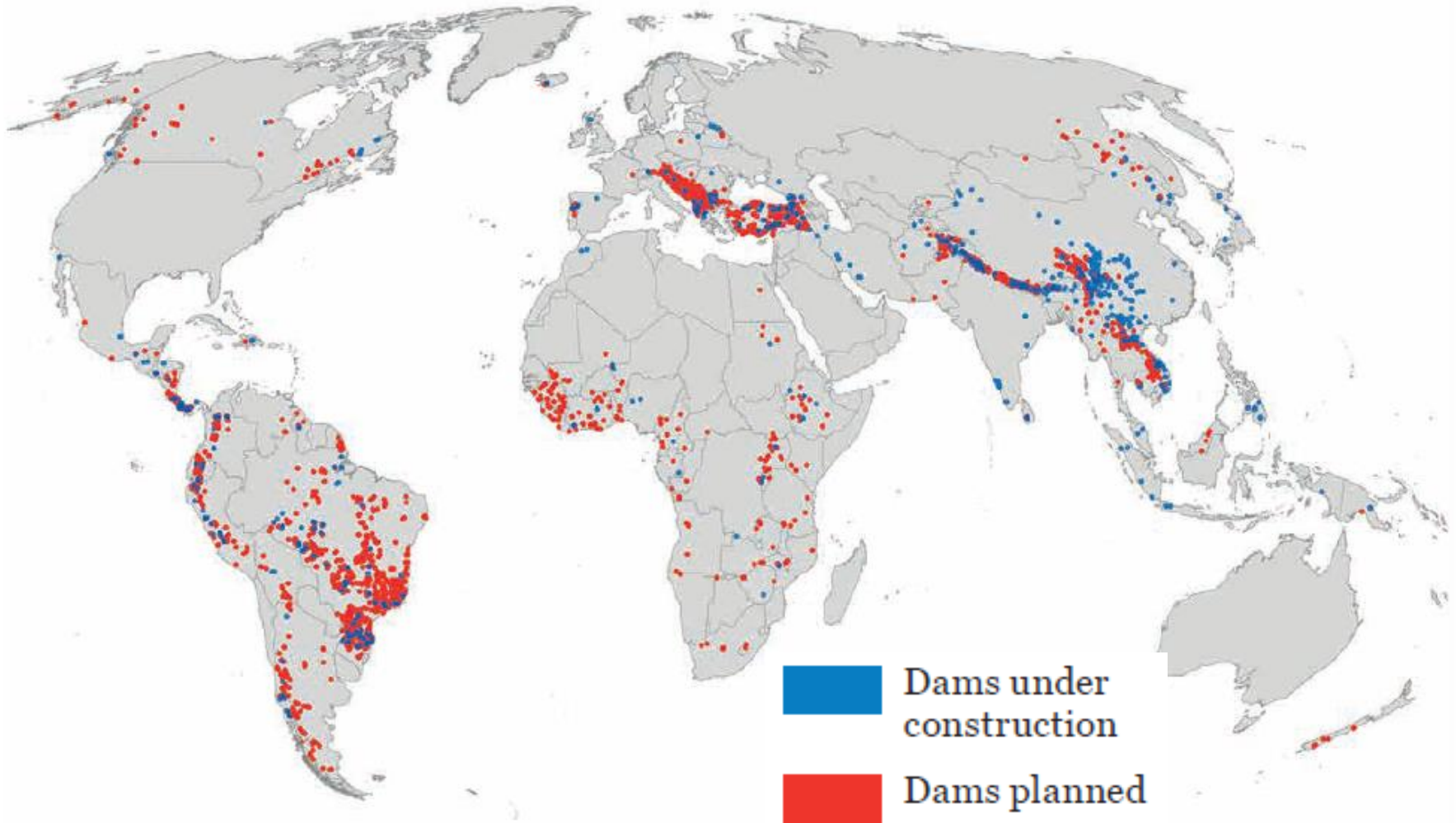
FRESHWATER SPECIES (449 populations)

Natuur wereldwijd

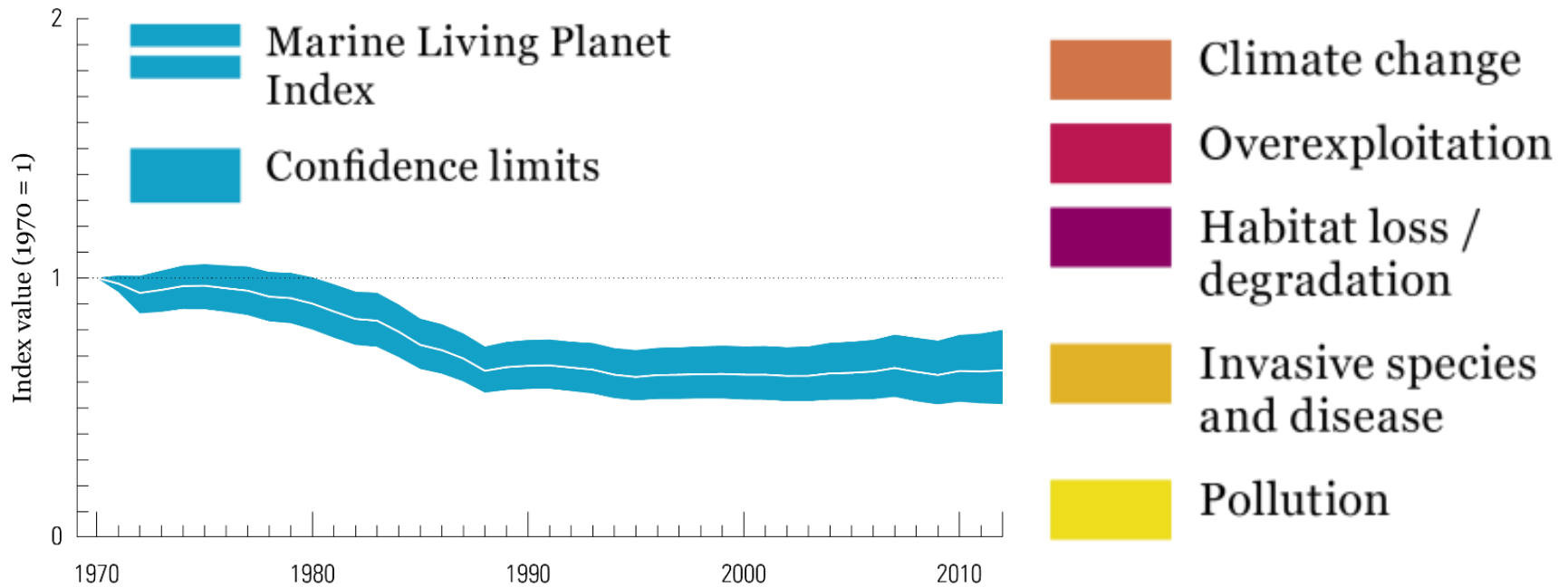
Voor zoetwater 81 procent achteruitgang in LPI tussen 1970 and 2012

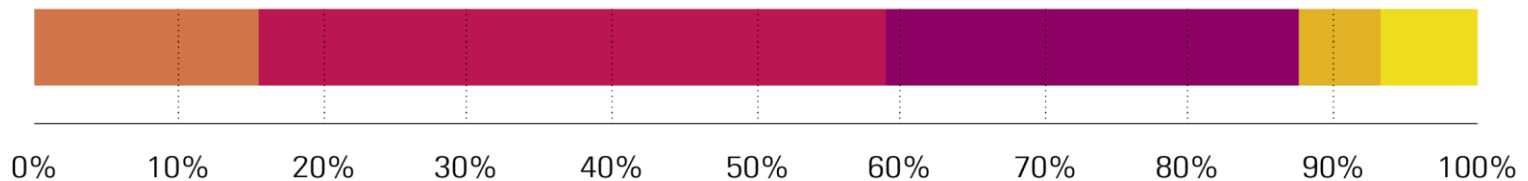

Natuur wereldwijd

De marine LPI ging met 36 procent achteruit tussen 1970 and 2012

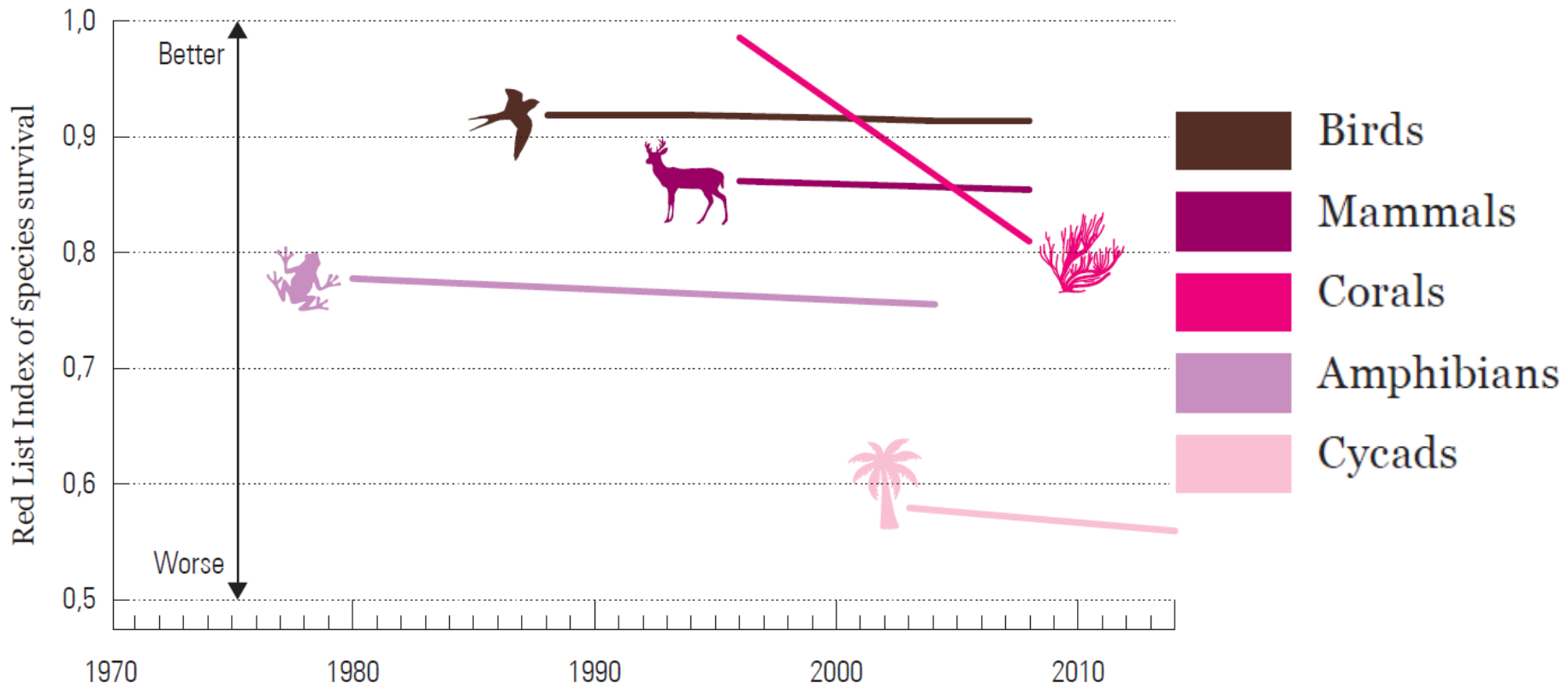
MARINE SPECIES (829 populations)

Natuur wereldwijd

Rode Lijst Index voor overlevingskansen

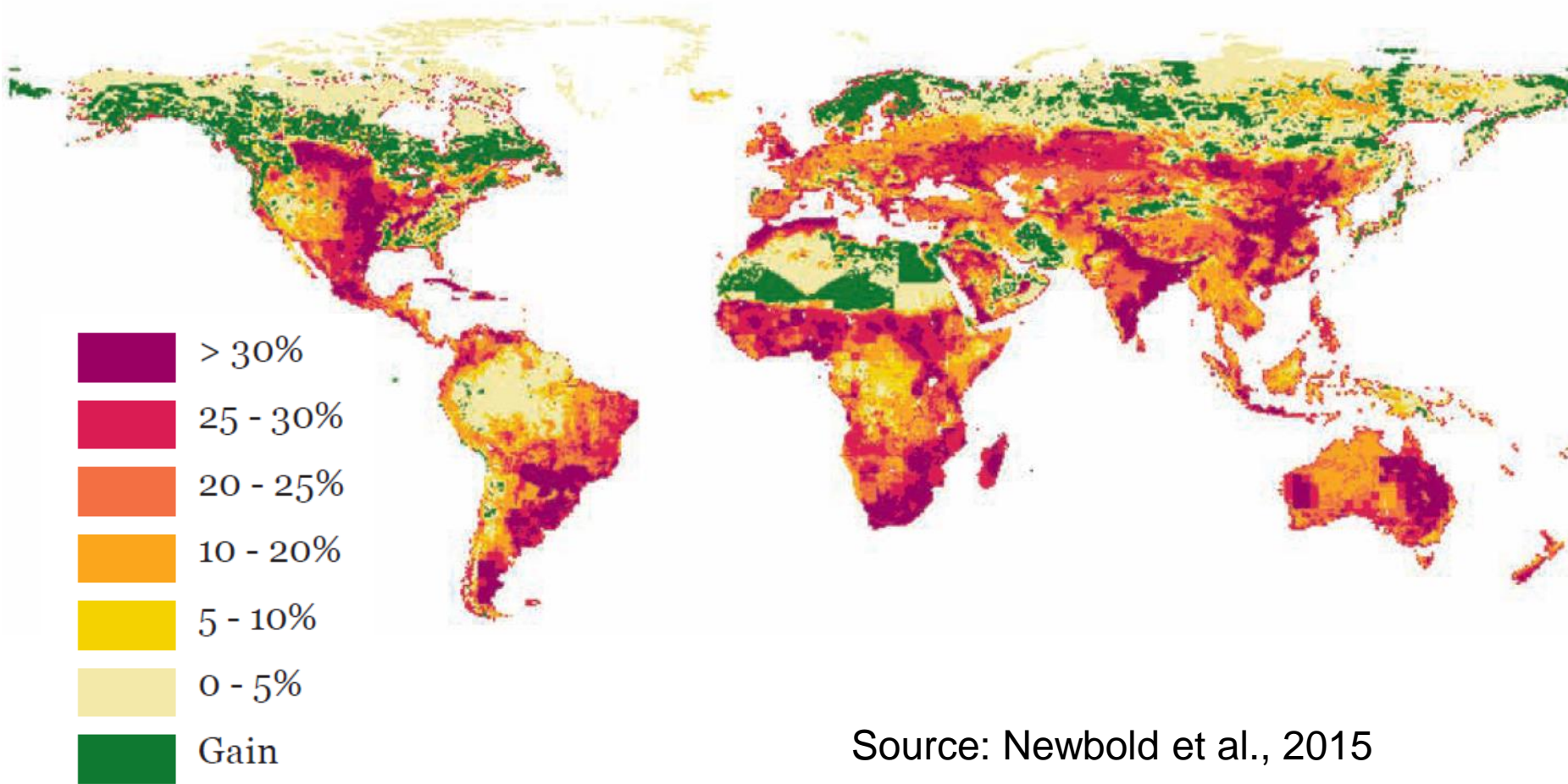

Source: IUCN and Birdlife International, 2016.

Natuur wereldwijd

Schatting verlies van soortenrijkdom in 2090

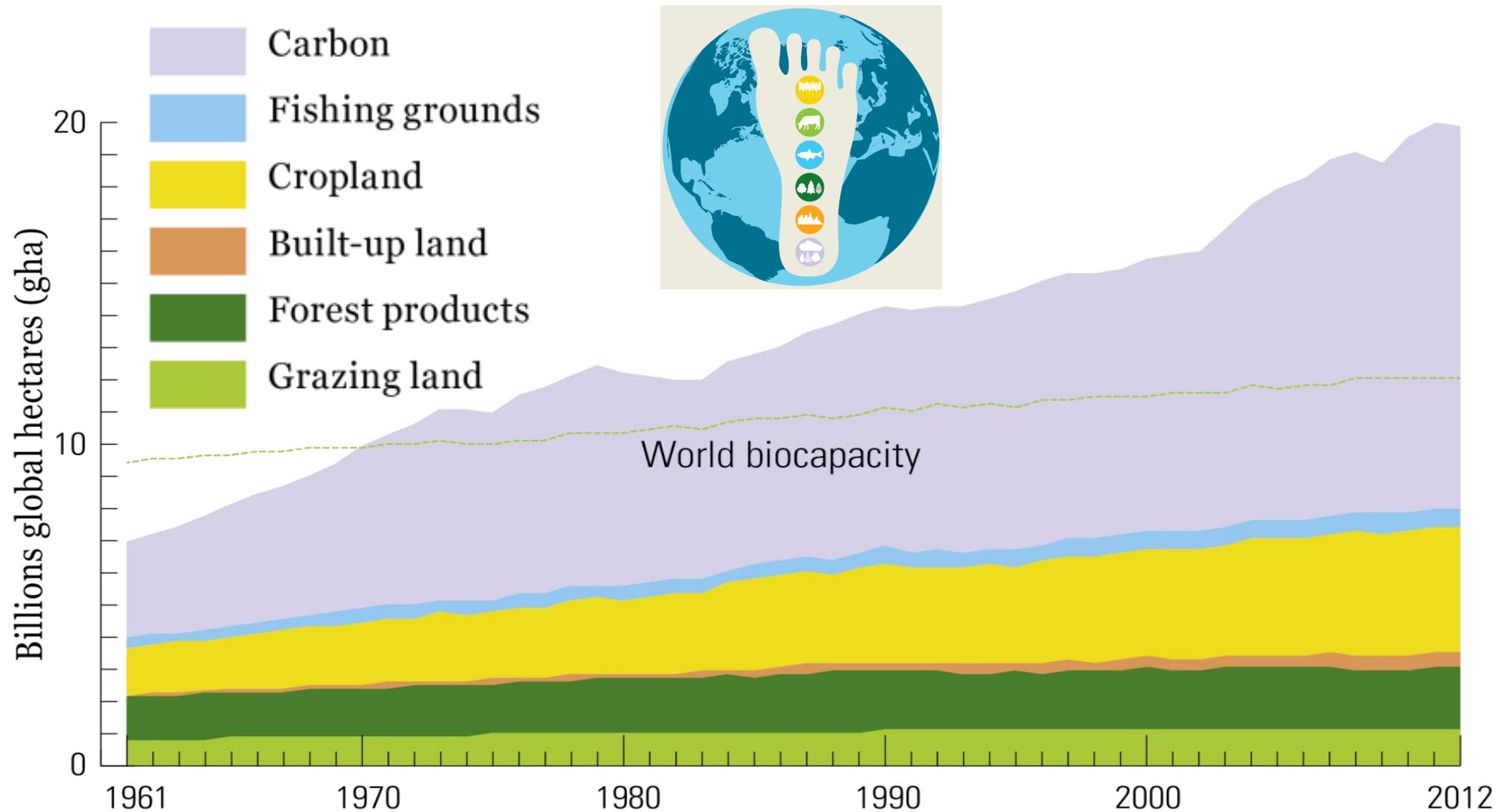

Source: Newbold et al., 2015

Natuur wereldwijd

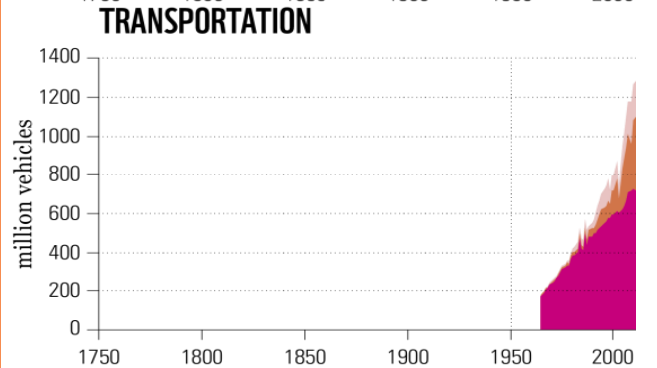
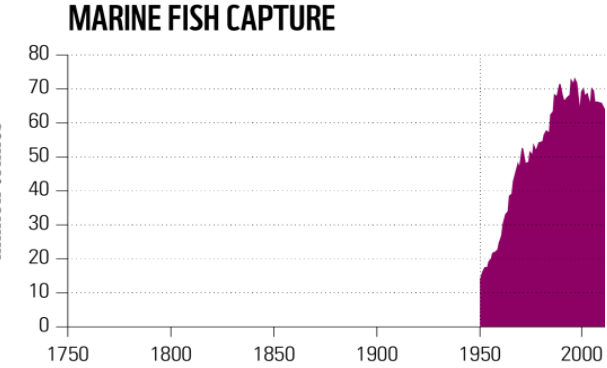
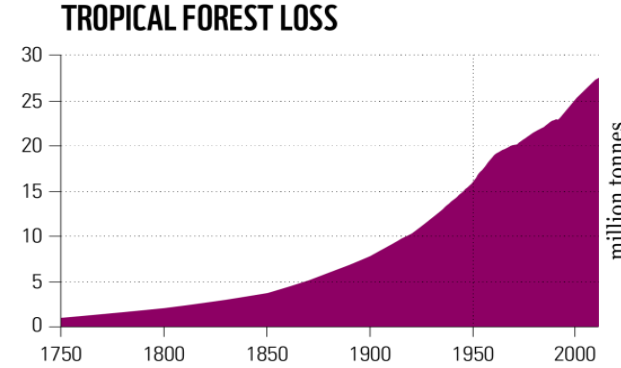
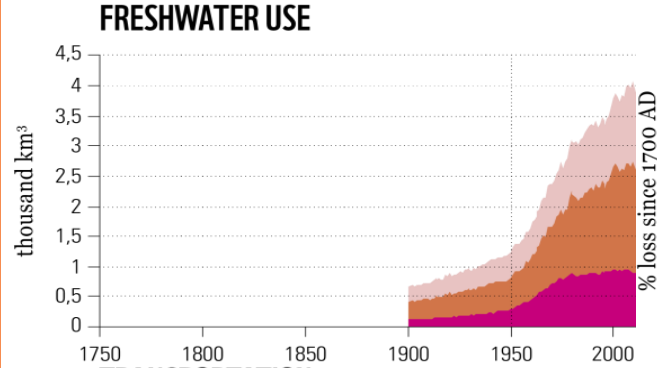
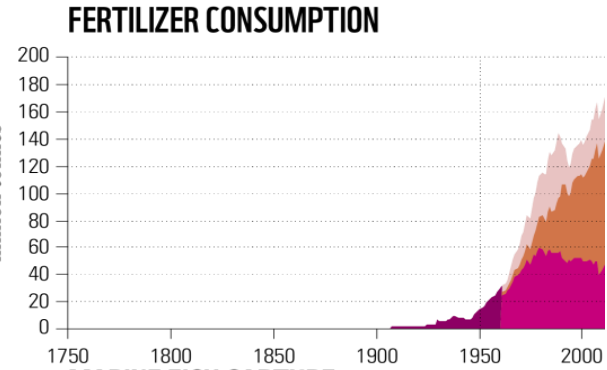
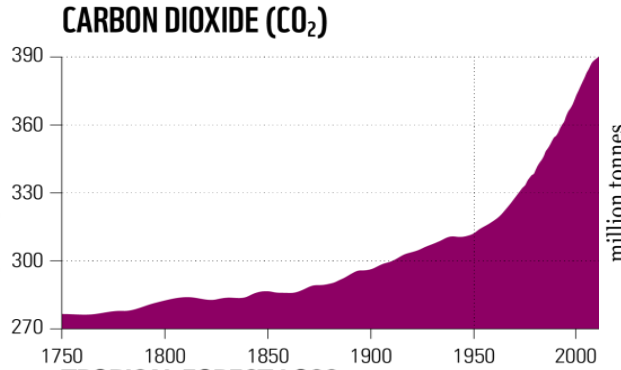
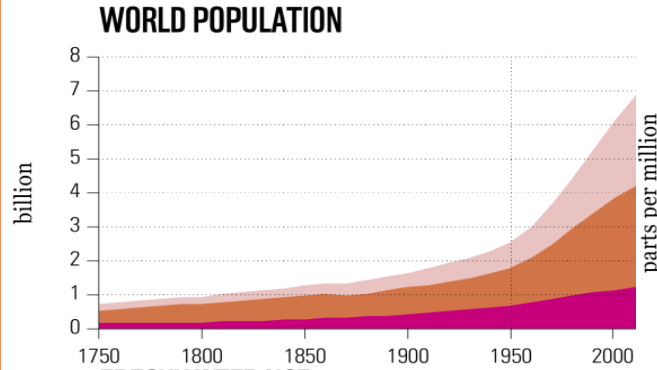
Ecological Footprint, t.o.v. Biocapacity, 1961-2012

Source: Global Footprint Network, 2016

Natuur wereldwijd

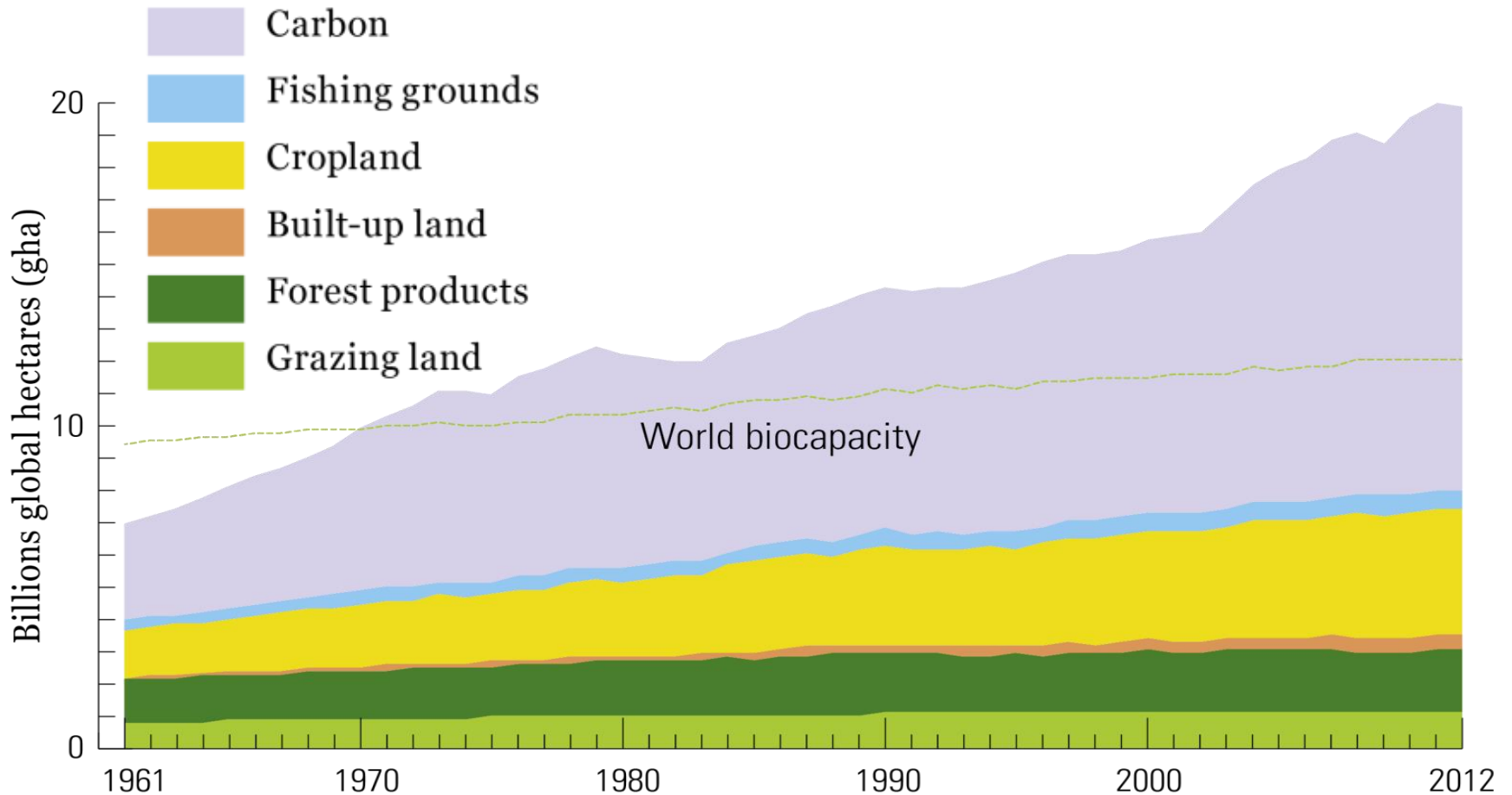
versnelling van bedreigingen

Natuur wereldwijd

Beschikbaar: 1,7 global hectare per persoon

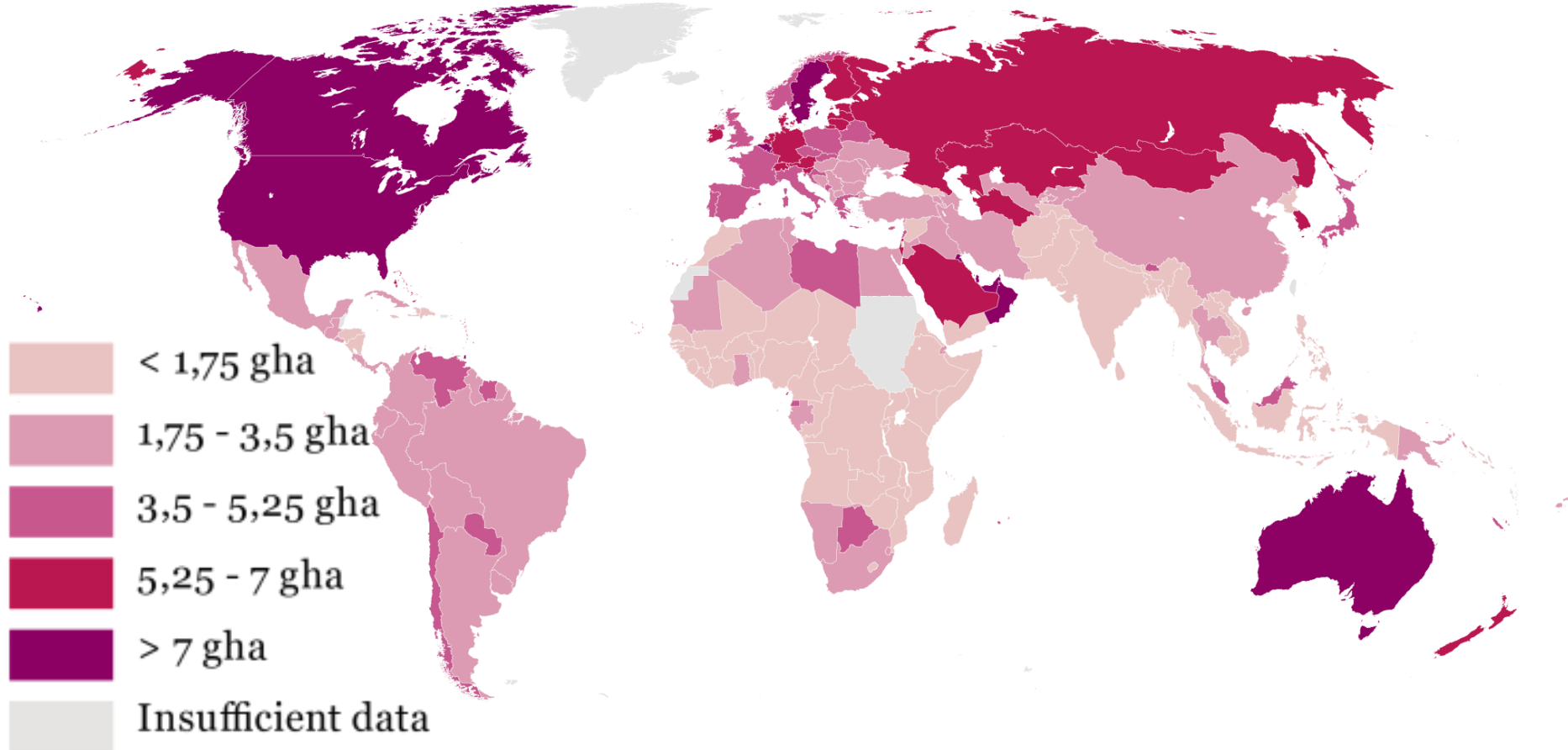

Source: Global Footprint Network, 2016

Natuur wereldwijd

Average Ecological Footprint in global hectares per person per country, in 2012

Source: Global Footprint Network, 2016

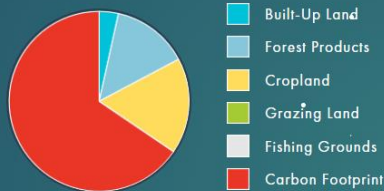

Natuur wereldwijd

RESULTS

By Land Type

By Consumption Category

3.1

Your Ecological Footprint (global hectares or gha) ¹

5.5

Your Carbon Footprint (CO₂ emissions in tonnes per year) *

62

Your Carbon Footprint (% of your total Ecological Footprint)

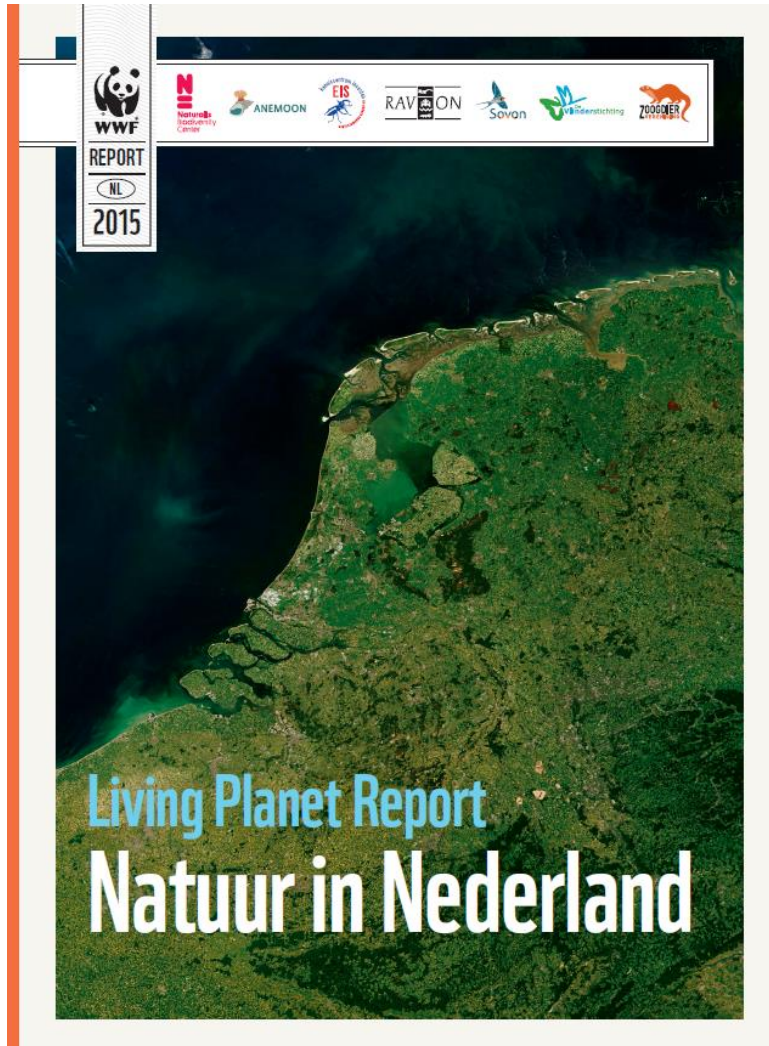
If everyone lived like you, we would need

1.8 Earths

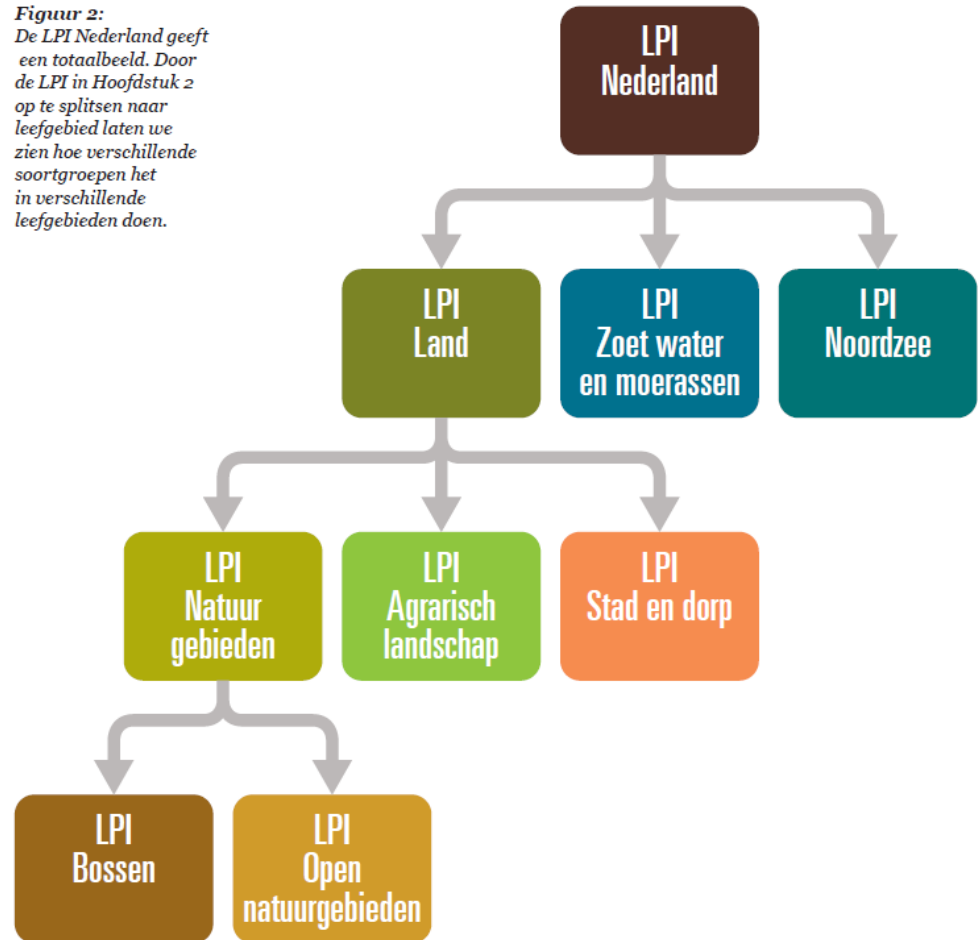

Natuur in Nederland

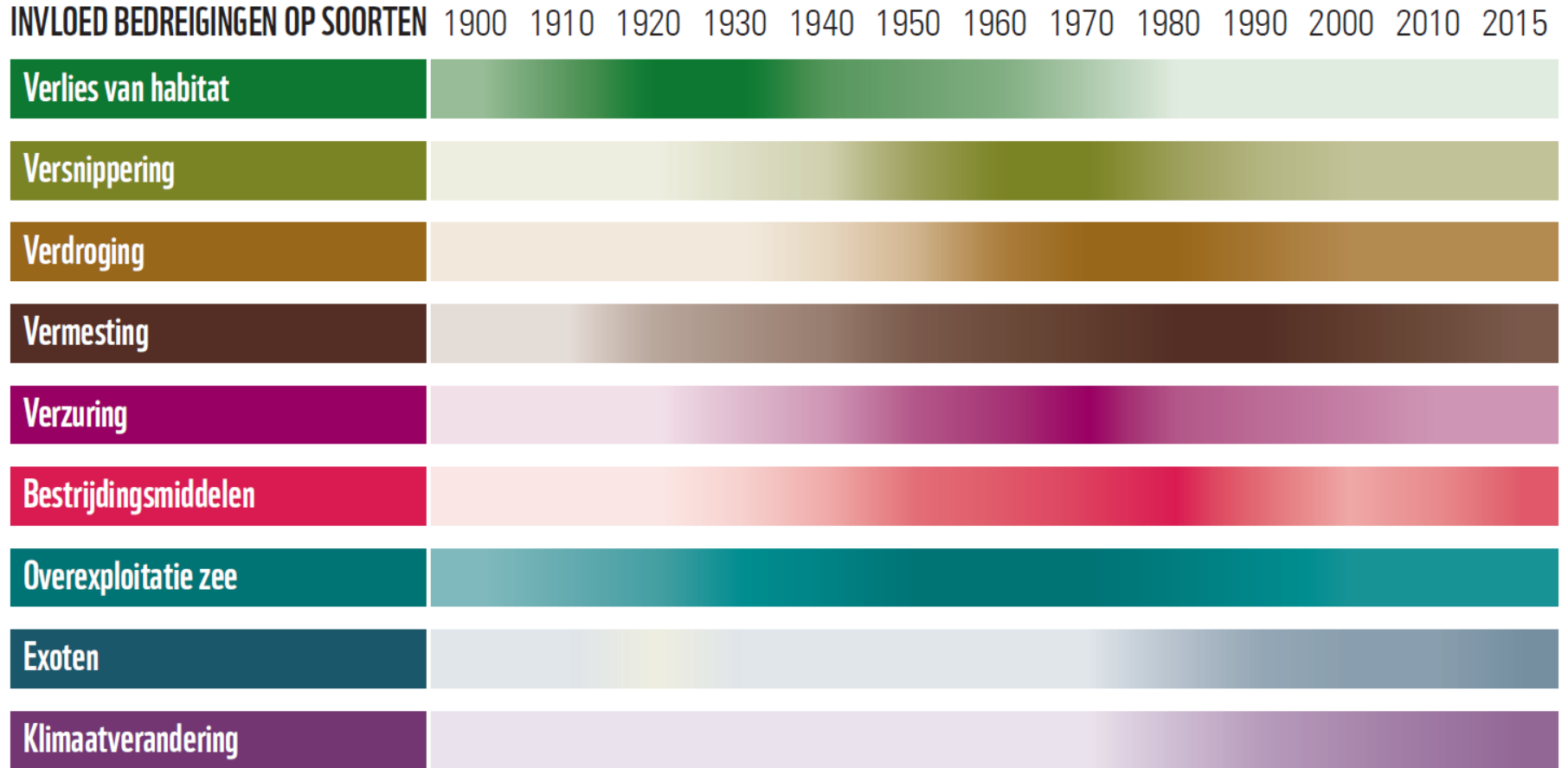

Figuur 2:
De LPI Nederland geeft een totaalbeeld. Door de LPI in Hoofdstuk 2 op te splitsen naar leefgebied laten we zien hoe verschillende soortgroepen het in verschillende leefgebieden doen.

Natuur in Nederland

Figuur 4: Bedreigingen in de tijd

Natuur in Nederland

Vlinders en vogels hebben veel last van verdroging en vermesting

Versnippering van leefgebieden erg problematisch voor veel reptielen en vlinders

Intensief gebruik van landbouw chemicaliën heeft ernstige gevolgen voor bijen, vleermuizen en weidevogels

Overbevissing en vismethoden (boomkorren) zijn rampzalig voor zeeleven

Natuur in Nederland

BOS

LPI stabiel

- + Bossen worden ouder en gevarieerder
- + Nieuwe bossen zijn aangelegd
- + Meer natuurlijke gemengde bossen
- Open plekken groeien dicht
- Verdroging

OPEN NATUURGEBIEDEN

LPI afname

- Grassen, bomen en struiken gaan overheersen door te veel aan stikstof
- Natuurgebieden zijn versnipperd
- Gebrek aan natuurlijke dynamiek
- Verdroging

AGRARISCH LANDSCHAP

LPI afname

- Groene elementen in het landschap verdwenen door schaalvergroting
- Intensivering leidde tot verdroging en monoculturen zonder kruiden en bloemen
- Toename schadelijke bestrijdingsmiddelen

Natuur in Nederland

STAD EN DORP

LPI afname

- Bebouwing wordt dichter
- Groen verdwijnt uit tuinen
- Weinig ecologisch groenbeheer door gemeenten

ZOET WATER

LPI toename

- + Waterkwaliteit is verbeterd
- + Moerassen worden beschermd en hersteld
- + Natuurvriendelijke oevers worden aangelegd
- + Meer vispassages
- Exoten bedreigen inheemse soorten

NOORDZEE

LPI toename

- + Visserij beter gereguleerd
- + Zeehonden meer beschermd
- + Warmteminnende soorten nemen toe
- Visserij schadelijk voor langlevende soorten
- Koudeminnende soorten nemen af

Natuur in Nederland

Is er nog hoop?

Door de vogelrichtlijn en habitatrictlijn betere bescherming (Ecologische Hoofdstructuur)

Minder uitstoot van verzurende stoffen en meststoffen levert herstel van sommige populaties

Aanzienlijke verbeteringen van waterkwaliteit en aanpassingen aan oevers zijn positief voor zoetwaterleven en vooral amfibieën

Noordzeebeheer laat zien dat herstel mogelijk is

Natuur in Nederland en wereldwijd

Het gaat ronduit slecht!

Het is echt 5 voor 12

Er is hoop

**Maar dan moet het roer echt om
En dat moet snel**

Wat kunt u verwachten?

- Korte intro WNF
- Link tussen mens en natuur
- Hoe meten we de staat van de natuur?
- Natuur wereldwijd
- Natuur in Nederland
- Wat nu? Hoe geven we de natuur een kans?

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Alles en iedereen zal mee moeten

- Overheden

- Bedrijfsleven

- Consumenten

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Overheden:

- **Duurzaamheid moet hoger op de prioriteitenlijst dan economische groei**
- **Streng en wettelijk kader**
- **Integrale aanpak noodzakelijk**
- **Uitvoering en handhaving essentieel**

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Bedrijfsleven:

- **Duurzame productie is een “must”.**
Niet duurzame productie niet meer OK.
- **Belangrijke rol voor duurzaamheids-certificering**
- **Eerlijke geldwijzer!**
Financierders hebben macht → maar wij kunnen sturen

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Eerlijke bankwijzer

ABN-AMRO EGN ASN BANK delta lloyd ING NIBC Rabobank SNS BANK N.V. Triodos Bank Van Lanschot

	ABN-AMRO	EGN	ASN BANK	delta lloyd	ING	NIBC	Rabobank	SNS BANK N.V.	Triodos Bank	Van Lanschot
Klimaatverandering	3	1	9	2	2	5	3	9	9	2
Gezondheid	8	3	9	3	6	7	6	9	8	8
Gendergelijkheid	1	1	4	1	1	1	4	1	2	1
Mensenrechten	9	5	9	9	7	8	8	9	10	8
Bonussen	5	4	10	5	4	6	5	6	10	6
Arbeidsrechten	8	5	10	7	9	9	9	10	10	9
Woningbouw & vastgoed	5	1	5	4	1	2	3	4	3	1

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Eerlijke verzekeringswijzer

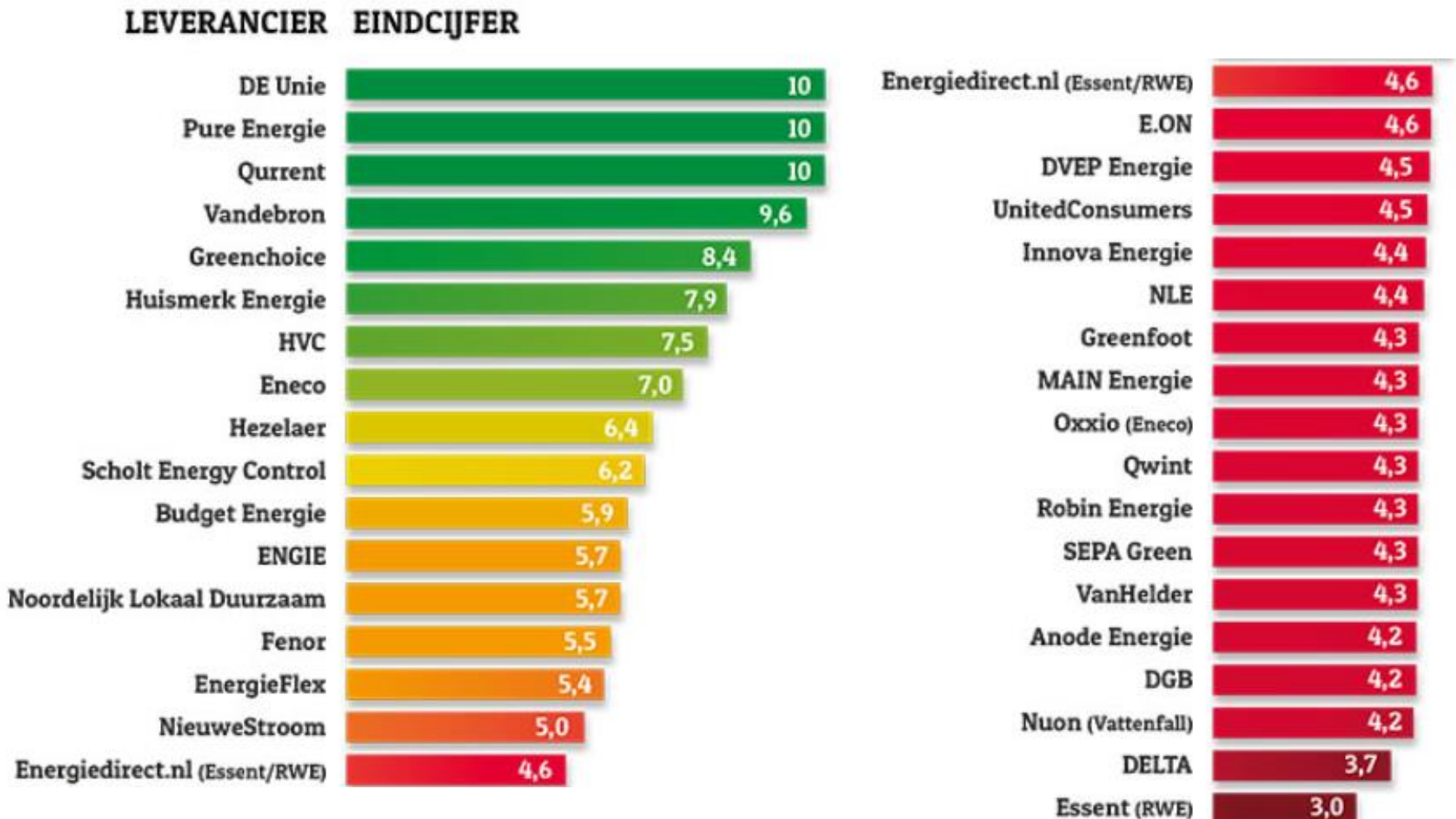
		VIVAT	ochmea	EGON	NN	apg	delta lloyd	Legal & General	GENERALI	Allianz
 Klimaatverandering	5	7	3	1	1	2	2	1	1	2
 Arbeidsrechten	9	10	8	5	5	6	7	1	1	3
 Bonussen	5	3	4	4	5	3	5	5	5	1
 Mensenrechten	10	9	6	5	9	4	9	1	1	4
 Wapens	10	6	6	4	4	4	5	1	2	2
 Dierenwelzijn	7	3	6	1	1	2	4	1	1	2
 Bosbouw	8	9	9	1	3	2	9	1	1	3

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Duurzame energie

Wat nu?

Hoe geven we de natuur een kans?

Consumenten:

- **Kijk naar je footprint en neem je verantwoordelijkheid**
- **Bekijk de eerlijke geldwijzer en duurzaamheid van energieleveranciers**
Stap over!
- **Praat over duurzaamheid en natuur**

Conclusie van dit verhaal

- **We staan er niet goed voor**
- **We overschrijden ruimschoots de grenzen van onze planeet**
- **Er zijn drastische veranderingen nodig in onze consumptie en productiesystemen**
- **Er is werk aan de winkel!**

Wereld Natuur Fonds

Bedankt voor uw aandacht

Make a difference

Geef de aarde door!

for a living planet®